

УДК 343.132.1

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ НАРКОМАНІЇ СЕРЕД МОЛОДІ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Віталій ТЕЛІЧУК,

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент,
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Діана КУРГАНОВА,

здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано сучасний стан та шляхи розв'язання проблеми наркоманії серед молоді в Україні та за кордоном. Розкрито і проаналізовано поняття «наркоманія» та «наркотизм». Визначено вікову категорію наркозалежних та підстави вживання наркотичних речовин молоддю в Україні та за кордоном. Проведено аналіз нормативно-правової бази та рівень вживання наркотичних засобів в Україні і за кордоном. Охарактеризовано основні наркотичні речовини, які поширюються та вживаються підлітками в Україні. Визначено причини зловживання наркотиками, основні групи факторів, що сприяють вживанню наркотиків молодими людьми. За допомогою аналізу досліджень вітчизняних вчених доведено негативний вплив наркоманії на розвиток суспільства. Запропоновано заходи запобігання наркоманії серед молоді.

Ключові слова: наркоманія, наркотики, психічна залежність, фізична залежність, психоактивні речовини.

CURRENT STATE AND WAYS OF SOLVING DRUG ADDICTION AMONG YOUTH IN UKRAINE AND ABROAD

Vitalii TELICHUK,

Candidate of Law Sciences, Senior Researcher, Associate Professor, Associate Professor of the Operative-Investigative
Department of the Faculty of Specialists Training for the Criminal Police Departments
of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

Diana KURHANOVA,

Higher Education Student of the Interior Faculty of Specialists Training for Criminal Police Departments
of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

SUMMARY

The article analyzes the current state and ways of solving drug addiction among young people in Ukraine and abroad. The concept of “drug addiction” and “narcotizm” are discovered and analyzed. The age category of drug addicts and the basis for the use of narcotic substances by young people in Ukraine and abroad are determined. The analysis of the regulatory framework and the level of use of narcotic drugs in Ukraine and abroad has been carried out. The main narcotic substances that are distributed and used by adolescents in Ukraine are described. Determine the causes of drug abuse, the main groups of factors that promote the use of drugs by young people. Analyzing the research of domestic scientists proved the negative impact of drug addiction on the development of society. Proposed measures to prevent drug addiction among young people.

Key words: drug addiction, drugs, psychological dependence, physical dependence, psychotropic substances.

Постановка проблеми. Серйозною проблемою XXI ст. можна визнати наркоманію. Це насамперед підтверджується даними, відповідно до яких співвідношення кількості наркозалежних людей в Україні – 33 особи на 10 тисяч населення. Вживання наркотичних засобів, а особливо підлітками, стало вже поширеним та звичайним явищем. Сучасний стан свідчить, що поширення наркоманії, особливо серед молоді, є одним з найгостріших питань, яке потребує негайного вирішення. На поширення наркоманії впливають такі фактори: низький рівень уваги з боку органів державної влади, відсутність профілактичних бесід батьків стосовно наркоманії, недостатній батьківський контроль або відсутність його взагалі, алкоголізм, поштовх підлітків або підбурювання для прийняття тої чи іншої наркотичної речовини, пропагування в засобах масової інформації легалізації деяких наркотичних речовин тощо. Загальновідомо, що наркоманія є складною проблемою

сучасного суспільства, що має соціальний, економічний, правовий, медичний та інші аспекти. Тому зрозуміло, що ефективну протидію розповсюдженню вживанню наркотиків може забезпечити лише комплексний підхід, в якому має бути поєднано вирішення двох головних проблем: з одного боку, забезпечення належного рівня законодавчого регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів (який би захищав інтереси громадян України, які страждають як від наркотичної залежності, так і від таких тяжких хвороб, як ВІЛ/СНІД, онкозахворювання тощо), а з іншого – створення ефективної системи протидії розповсюдженню наркоманії [1, с. 115].

Стан дослідження. Проблемні питання наркоманії серед неповнолітніх досліджували такі вітчизняні науковці, як Н.А. Мірошніченко, А.П. Закалюк, М.С. Хруппа, М.І. Мельник, А.А. Музика, В.В. Сташис, А.В. Градецький, В.М. Дьомін та інші. Також багато сфер та галузей науки

приділяють велику увагу проблемі ресоціалізації наркозалежних у світі, зокрема: соціальна робота (О. Стецков, А. Браун, М. W. Fraser, S. E. Prince), наркологія (А. Артемчук, А. Шишкова, Н. Сирота, D. R. Miles, M. C. Stallings), психологія (В. Гущина, Ю. Захаров, Н. Зубарева, М. E. Muscari, M. D. Slater).

Наркоманію як соціально негативне явище і такі поняття, як «наркотизм», «наркоманія», досліджували Н. А. Мірошніченко, А. А. Музика, О. М. Гумін, П. В. Мельник. Останнім часом в Україні підвищилася увага науковців до вирішення проблем наркозалежних осіб. Про це свідчить насамперед здійснення огляду програм ресоціалізації для споживачів наркотиків серед молоді та підлітків, видання методичних рекомендацій з питань організації та функціонування центрів ресоціалізації наркозалежних.

Так, зокрема, у 2018 році у Львівському державному університеті внутрішніх справ відбулося засідання науково-практичного семінару «Проблеми протидії незаконному обігу наркотичних засобів: соціальний і правовий аспекти», де в обговоренні брали участь представники Управління протидії наркозлочинності ГУНП у Львівській області, Львівського обласного медичного центру превенції та терапії uzалежнень, працівники органів прокуратури та адвокатури Львівщини та науковці ЛьвДУВС та Львівського торговельно-економічного університету; Міжнародна науково-практична конференція «Протидія наркозлочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення», яка відбулася 21–22 червня 2018 року на базі ДДУВС, де взяли участь науковці й працівники правоохоронних органів Грузії, Казахстану, країн Балтії і Європи.

Метою та завданням статті є ґрунтовне осмислення проблеми наркоманії серед молоді на основі аналізу сучасного стану, пошук шляхів удосконалення та розробка заходів щодо запобігання наркоманії в Україні і за кордоном.

Виклад основного матеріалу. Для того, щоб проаналізувати сучасний стан наркоманії серед молоді, на наш погляд, доречно визначити, що ж саме є наркоманією. Термін «наркоманія» походить від грецької “narkz”, що в перекладі означає заціпеніння, сон та “mania” – безумство, потяг, тобто це хронічні захворювання, що викликаються зловживанням лікарськими або нелікарськими наркотичними засобами. Цей стан характеризується виникненням патологічного потягу до наркотичного засобу, зміною толерантності до наркотичного засобу з тенденцією до збільшення доз та розвитком фізичної залежності, що виявляється синдромом абстиненції за умов припинення його прийому [2].

Про негативний вплив наркоманії на розвиток суспільства свідчать дослідження вітчизняних вчених щодо визначення даного поняття, зокрема, М. С. Хруппа, Р. М. Павленко та В. А. Семенюк зазначають, що наркоманія – це хворобливий психічний стан, а наркотизм є антисуспільне явище, яке виявляється у незаконному вживанні наркотичних або психотропних речовин, а також у вчиненні на цьому ґрунті протиправних дій з цими речовинами, відповідальність за які передбачена адміністративним та кримінальним законодавством [3, с. 121–122]. А. П. Закалок вважає, що наркотизм є суспільно неприйнятне і вкрай небезпечне соціальне явище, оскільки його негативний, а подекуди й руйнівний вплив поширюється майже на всі сфери суспільства: економіку, виробництво, обороноздатність, фізичне й моральне здоров'я нації, її культуру, процес відтворення населення, збереження генофонду, перспективи цивілізаційного розвитку [4, с. 4].

Якщо звернути увагу на нормативні акти, то визначення «наркоманія» було сформовано Всесвітньою організацією охорони здоров'я ще в 1952 році і вважається станом періодичної або хронічної інтоксикації, шкідливої для

людини та суспільства, викликаной неодноразовим вживанням наркотику [5]. В юридичному словнику 1956 року визначено, що наркоманія це патологічне приваблення до вживання наркотичних засобів [6]. Єдиною Конвенцією про наркотичні засоби 1961 року було зазначено, що наркоманія – зло, яке впливає як на окремих індивідів, так і на людство взагалі, становить соціальну та економічну небезпеку як для окремих держав, так і для міжнародного співтовариства [7]. Перелік наркотичних речовин, узятих під контроль, приведений у Єдиній Конвенції про наркотичні речовини 1961 р. Юридичне поняття наркоманії істотно відрізняється від медичного: тут суспільну небезпеку становить не саме захворювання, а пов'язані з ним негативні соціальні явища.

Отже, аналізуючи зазначені вище визначення, можна зробити висновок, що наркоманія це небезпечне явище, яке впливає на стан людини періодичної інтоксикації шляхом вживання наркотичних речовин.

Слід наголосити, що кількість наркозалежних зростає не лише в Україні, а й в усьому світі. За офіційними даними, кількість людей, які вживають наркотики, становить близько 100 тисяч, але реальна цифра людей в 10–12 разів більша. Однак головним є те, що найбільш уразливою групою населення є молодь – останнім часом у 25 разів збільшилася кількість неповнолітніх наркоманів. Більшість підлітків вперше пробують вживати наркотики ще в школі. Також великий відсоток становлять першокурсники вищих навчальних закладів.

Здійснені дослідження свідчать, що середній вік початку вживання наркотиків складає 13–15 років, а в деяких областях 9–13 років, адже саме перехід від підліткового віку до юнацького і дорослого є самим небезпечним, оскільки молодь часто робить спробу вживати наркотики. Так, за даними Міністерства охорони здоров'я України на 2017 рік було зареєстровано близько півмільйона наркоманів [7]. На 2018 рік в Україні зареєстровано близько 500 тисяч людей, з них 171,6 тисяч вживають наркотики регулярно. При цьому близько 5 тисяч наркозалежних ще не досягли повноліття. Найбільш ураженими наркоманією є Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Запорізька області, Автономна Республіка Крим та Київ [9].

Поряд із уже всесвітньо відомими наркотичними препаратами за останні 10 років у багатьох країнах збільшилося число наркоманів, що вживають так звані психотропні наркотики, серед яких найбільш небезпечними є амфетаміни і глюціногени, ЛСД і інші похідні лизергінової кислоти, що не є, на відміну від інших психотропних препаратів, медичними засобами і становлять виняткову небезпеку для людини

Проблем від вживання наркотичних речовин дуже багато. Головними серед них є такі, як деградація особистості, злочинність, складний, а інколи й зовсім неможливий процес лікування. Також вживання наркотиків в немедичних цілях часто призводить до побутового або виробничого травматизму, самогубства або передозування цих засобів, що може закінчитися летально.

Загалом люди зловживають наркотиками аби звільнитися від проблем, які пов'язані з безробіттям, конфліктом, відсутністю уваги. На наш погляд, необхідно виділити наступні причини зловживання наркотиками:

– задоволення. Є найголовнішою причиною, чому саме люди вживають наркотики, тобто це гарне самопочуття, релаксація до містичної ейфорії. Це природна, вроджена рефлекторна реакція на приємне відчуття, яка вимагає повторення;

– цікавість стосовно наркотиків, тобто саме цікавість змушує певну групу людей почати вживати наркотичні речовини. Застосування наркотиків може виглядати як сим-

вол опозиції цінностям суспільства, тим самим формуючи ворожість;

– доступність. Нелегальне споживання наркотиків найбільше там, де їх легко дістати, наприклад у великих містах [11].

Стосовно реального стану виховання молодого покоління, то він не відповідає вимогам сьогодення. Ми цілком згодні з переконанням В. Оржеховської та Ю. Щербяка, що проявам девіантної поведінки серед дітей і молоді сприяють: помилки сімейного виховання (низький рівень готовності батьків до реалізації виховної функції сім'ї); перекладення турбот щодо виховання дітей на школу; низький рівень педагогічної культури батьків; превалювання в сім'ях методів авторитарного спрямування, які передбачають підкорення дитини волі батьків; загострення суперечностей та конфліктів між батьками і дітьми [12].

Всесвітня організація охорони здоров'я виділяє чотири основні групи факторів, що сприяють вживанню наркотиків молодими людьми:

Моральна незрілість особистості: негативне відношення до навчання, відсутність соціальної активності; вузьке коло і нестійкість інтересів, відсутність захоплення і духовних запитів; невизначеність у питаннях професійної орієнтації, відсутність установки на трудову діяльність, дефіцит мотивації досягнень, відхід від відповідальних ситуацій і рішень; утрата «перспективи життя»; терпимість до пияцтва.

Порушене соціальне мікросередовище: неповна родина; зайнятість батьків; неправильне виховання; передчасне (12–13 років) звільнення від опіки батьків; легкий і неконтрольований доступ до грошей і нерозуміння того, як вони дістаються; алкоголізм або наркоманія, що успадковуються від близьких родичів; низький освітній рівень батьків.

Індивідуально-біологічні особливості особистості: спадкова обтяженість у відношенні психологічних захворювань і наркоманії, важкі соматичні захворювання і нейроінфекції у ранньому дитинстві; травми головного мозку, розумові порушення і психологічний інфантизм.

Індивідуально-психологічні особливості і нервово-психічні аномалії особистості: низька стійкість до емоційних навантажень, підвищена тривожність, імпульсивність, схильність до ризикованого поведіння, недостатня соціальна адаптація, особливо в складних умовах, неврози і психопатії [13, с. 13].

Проблема наркоманії загалом і серед неповнолітніх зокрема потребує підвищеної уваги від держави та суспільства, а також вжиття відповідних заходів для боротьби з цим негативним явищем. Кожна країна в процесі боротьби з наркоманією враховує різні фактори, такі як особливості суспільства, культурні цінності, традиції та звичаї, рівень наркотизації населення, наявність психологічної, соціальної та іншої допомоги під час реабілітації та ресоціалізації колишніх наркозалежних або наркозлочинців, а також враховується рівень кримінальної системи.

Для запобігання поширенню наркотичних засобів в зарубіжних країнах було здійснено певні заходи, зокрема, було прийнято цілу низку відомих міжнародних договорів – Єдина конвенція про наркотичні засоби (1961 р.), Конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин (1988 р.). Зазначені нормативно-правові акти спрямовані на боротьбу з наркозлочинністю та протидію незаконному обігу наркотиків.

Слід зазначити, що в Україні також було прийнято низку нормативно-правових актів стосовно протидії незаконному обігу наркотиків, серед них основними є: Закон України «Про лікарські засоби», «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», «Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів

і прекурсорів», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», Стратегія державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року (розпорядження КМУ від 28.08.2013 №735-р) та ін.

Сьогодні майже у всіх країнах функціонують нормативно-правові акти, які регламентують питання, що пов'язані з обігом наркотичних засобів та психотропних речовин. Однак варто відмітити, що незважаючи на те, що були запроваджені нормативні акти, методи боротьби з наркоманією суттєво відрізняються.

Зокрема, у таких країнах, як Нідерланди, Іспанія та Голландія, диференційоване відношення до розповсюдження наркотиків. Тобто в цих країнах дозволено вживання таких наркотиків, як марихуана, гашиш, в спеціальних кафе – шопах. Кримінальна відповідальність, звісно, присутня, але лише за незаконне зберігання та збут важких наркотиків (наприклад, героїн, кокаїн тощо) [14, с. 169].

Отже, прослідковується певна лояльність щодо вживання наркотиків. Вважається, що в Амстердамі легше купити наркотики, ніж в інших європейських столицях, а в Данії дозволено мати при собі невелику кількість препаратів (лише конопля) для медичного споживання.

У Німеччині, Італії, Франції передбачені тривалі строки позбавлення волі у випадку тяжких злочинів. Наприклад, у кримінальному кодексі Франції посилено покарання за здійснення незаконної торгівлі наркотичними речовинами, яка включає довічне ув'язнення та штраф у розмірі до 50 000 франків [15, с. 141].

Особи, які є наркозалежними та вчинили злочин, можуть бути направлені у судовому порядку на примусове лікування. Отже, загалом за вживання наркотиків не застосовується кримінальна відповідальність, а надається допомога хворим наркоманією і одночасно суворо контролюється та забороняється обіг наркотичних речовин.

Серйозні міри покарання, а іноді смертна кара застосовуються у Великобританії, Японії та США. В США функціонує ряд законів, які передбачають смертну кару для торговців наркотичними речовинами. В Японії боротьба із зловживанням наркотичних речовин здійснюється на основі положення Законів «Про контроль над коноплею» (1953 р.), «Про опіум» (1954 р.) та Закону «Про контроль за психоактивними речовинами» (1951 р.) [14, с. 315].

Китай, Єгипет та Сінгапур вважаються країнами, де особливо жорстка політика, і боротьба з наркоманією тут ведеться найбільш серйозними заходами. Наприклад, за зберігання у великих розмірах наркотиків застосовується жорстоке покарання, аж до смертної кари. Також застосовуються такі види покарань, як каторжні роботи, заходи фізичного насилля до злочинців.

Необхідно зазначити, що в деяких містах Швеції у межах боротьби з наркоманією офіційно дозволили видачу психостимуляторів за рецептами. Це був пілотний експеримент, який не був увінчаний успіхом, оскільки наркозалежні одразу почали перепродавати видані їм препарати, заманюючи інших людей. Так, в Стокгольмі за один рік кількість наркоманів збільшилась вдвічі [13, с. 319]. Можна зробити висновок, що саме в таких країнах, як Китай, Єгипет та Сінгапур, рівень зловживання наркотиків надзвичайно низький.

Щодо України, то незаконне вживання наркотичних речовин вважається однією із самих серйозних проблем українського суспільства. В Україні, як і в інших країнах, поширеним та найбільш вживаним є канабіс, а потім, за популярністю, йдуть й інші наркотичні речовини: опіати (опіум, макова солома, їх синтетичні аналоги), стимулятори амфетамінового ряду (амфетамін, метамфетамін, МДМА (екстазі) та нові психоактивні речовини).

Всі хоча б один раз бачили на стінах та парканах рекламні графіті Інтернет-ресурсів зі збуту наркотиків. Ці написи поширює молодь, а саме користувачі цих Інтернет-ресурсів, зазвичай за грошову винагороду або за знижку на наркотики [16]. Слід відмітити, що серед школярів поширюється такий вид наркотиків, як «суніця». На зовнішній вигляд вони, як льодяник, однак містять наркотичну речовину та упаковані в блістер.

Для посилення ефекту ці наркотики запивають рослинною олією. Але це далеко не всі види наркотиків, які поширюються серед молоді. Сьогодні в Україні набирає обертів новий вид продажу психоактивних речовин – через мережу Інтернет [17].

Проблема в тому, що за поширення цих психоактивних речовин не можна притягнути до кримінальної відповідальності. Тому більшість нових психоактивних речовин продається відкрито, як легальна альтернатива забороненим наркотикам, а їх виробники використовують так звані пробіли в законодавстві.

Що являють собою нові психоактивні речовини? Нові психоактивні речовини – це ті ж самі наркотики, тільки не включені до списку наркотичних речовин, психотропних речовин та прекурсорів. Варто зауважити, що начальник департаменту протидії наркозлочинності Національної поліції зазначив, що збут наркотиків через мережу Інтернет розвивається набагато швидше, ніж розробляються ефективні механізми збору електронних доказів та документування подібної злочинної діяльності [16].

Молодь зазвичай легковажно відноситься до свого здоров'я та знаходиться у пошуку нових відчуттів для свого організму. Нові психоактивні речовини, помилково сприймаються молоддю як безпечна альтернатива традиційним наркотикам. Тому їх збувають під видом легальних наркотиків, які нібито менш небезпечні, ніж звичайні цигарки або алкоголь, але насправді все навпаки.

Висновки. Отже, аналіз законодавчих та нормативно-правових актів, прийнятих в Україні й зарубіжних державах, дає підстави стверджувати, що для ефективного запобігання наркоманії необхідно здійснити ряд заходів:

- впровадження в країні батьківського всеобучу з питань профілактики наркоманії та алкоголізму серед молоді;
- створення неформальних громадських об'єднань, клубів, організацій, мережі анонімних консультативних пунктів, функціями яких було б надання допомоги підліткам, батькам, педагогам з питань дії психоактивних речовин на організм, пошук і рекомендації антинаркотичних альтернатив, консультації з питань здорового способу життя. Такі центри вже існують у деяких містах [18];

- підвищити рівень взаємодії державних органів, громадських та міжнародних організацій, бізнес-спільноти.

Список використаної літератури:

1. Телійчук В.Г. Оперативно-розшукова протидія наркозлочинності в мережі Інтернет як стратегія протидії наркозлочинності в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. Спеціальний випуск № 1 (91) «Протидія наркозлочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення». С. 115–122
2. Фармацевтична енциклопедія. URL: <https://www.pharmacencyclopedia.com.ua/article/1179/narkomaniya>.
3. Хруппа М.С., Павленко Р.М., Семенюк В.А. Діяльність дільничних інспекторів міліції по запобіганню наркотизму: науково-практичний нарис. Київ, 2001. 140 с.

4. Закалюк А.П. Наркозлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання: науково-практичний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 296 с.

5. Official Records of the Economic and Social Council Fourteenth Session. Supplement n. 1 (E/2331). P. 12.

6. Юридический словарь. Москва, 1956. 614 с.

7. Єдина конвенція про наркотичні засоби 1961 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_177.

8. Це страшне явище – наркоманія. 26 червня – Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотиками. URL: <https://kpi.ua/use-nark>.

9. Статистика наркоманії в Україні на 2017 год. URL: <https://job-sbu.org/statistika-narkomanii-v-ukraine-na-2017-god-88961.html>.

10. Официально в Украине проживает 500 тыс. Наркоманов. URL: https://worldnewsage.com/ru/zhizn/ofitsialno_v_ukraine_prozhivaet_500_tys_narkomanov_4a07d9d9028d0.

11. Пляцок М.С. Взаємозв'язок здоров'я та вживання наркотиків. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/viewFile/2620/1974>.

12. Щербяк Ю.А. Соціально-педагогічна профілактика наркоманії серед учнівської молоді <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/8493/1/профілактика%20наркоманії.doc>

13. Неведомська Є.О., Кадун К.О. Наркоманія серед молоді та як її уникнути. *Первый независимый научный вестник*. 2017 № 19. С. 10–14.

14. Щербяк С.П. Сравнительное уголовное право. Особенная часть. Москва: Юрлитинформ, 2010. 320 с.

15. Каюмова А.Р. Международное уголовное право (становление и современность, тенденции развития): дис. ... канд. юрид. наук. Казань, 1992. 141 с.

16. Уголовное законодательство зарубежных стран. Москва, 1998. 315 с.

17. В Украине набирает оборот продажа наркотиков нового типа через Интернет. URL: <https://bykvu.com/bukvy/94728-v-ukraine-nabiraet-oboroty-prodazha-narkotikov-novogo-tipa-cherez-internet-politsiya/amp>

18. Булеза Б.Я. Деякі аспекти медико-соціальної роботи з молоддю, яка вживає наркотики. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/19716/1/Buleza.pdf>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Телійчук Віталій Григорович – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

Курганова Діана Романівна – здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Teliichuk Vitalii Hryhorovych – Candidate of Law Sciences, Senior Researcher, Associate Professor, Associate Professor of the Operative-Investigative Department of the Faculty of Specialists Training for the Criminal Police Departments of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs;

Kurhanova Diana Romanivna – Higher Education Student of the Interior Faculty of Specialists Training for Criminal Police Departments of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

Vikol_grigor@ukr.net